

2023

10

7440 Sayılı Kanunun İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesine İlişkin Düzenlemelerinin Kısa Özeti

12.03.2023 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan [7440 sayılı BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN](#), kamu alacaklarına yönelik bir "Af Kanunu" niteliğinde olup, birçok farklı yapılandırma ve yapılandırma dışı düzenlemelerin de yer aldığı toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Son derece kapsamlı bir metindir. Okunması ve anlaşılması da bir o kadar zordur. Bunu bir miktar kolaylaştırmak için bir önceki 2023-09 No'lu sirkülerimizde [Matrah ve Vergi Artırımına Yönelik Düzenlemelerini](#) özetledik. Kanunun en öne çıkan diğer düzenlemelerinden birisi olan **İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi (Stok-Sabit Kıymet-Kasa-Ortaklar Cari)** düzenlemelerini ise bu sirkülerimizde özetlemeye çalışacağız.

1) İşletmede Fiilen Mevcut Olduğu Hâlde Kayıtlarda Yer Almayan Bazı Kıymetlerin Kayıtlara Alınması

1.1. Mükellefler işletmelerinde fiilen mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan **emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları** kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile **31 Mayıs 2023** tarihine kadar (bu tarih dâhil) bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebileceklerdir.

1.2. Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler;

a) Aktiflerine kaydettikleri **emtia** için özel karşılık hesabı açarlar. Bu karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez. **Stok düzeltimi Şirket**

ortaklarına stopajsız kar dağıtımını sağlaması nedeniyle yoğun bir şekilde yararlanılacağı düşünülen düzenlemelerden birisidir.

b. Aktiflerine kaydettikleri makine, teçhizat ve demirbaşlar için de ayrı bir **özel karşılık hesabı açarlar**. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur. Bu kıymetler için amortisman ayrılamaz.

2.1.3. Beyan edilen; kıymetlerin bedeli üzerinden tabi oldukları oranların yarısı (%9, %4, %0,5) esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde **31 Mayıs 2023** tarihine kadar) ödenir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir, ancak iadeye konu edilmez.

2.1.4. Bu kıymetlerin satılması hâlinde satış bedeli, bunların deftere kaydedilen değerinden düşük olamaz.

2.1.5. ÖTV konusuna giren malların, beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan ÖTV'ni, bu fıkranın **31 Mayıs 2023** tarihine kadar ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri hâlinde bu mallar bakımından 4760 sayılı Kanunun 4/ (3). maddesi hükmü(cezalı ÖTV tarhiyatı) uygulanmayacaktır.

Örneğin mobilya üretimi faaliyetinde bulunan bir mükellef, 19.03.2023 tarihinde deposunda yaptığı filli sayımda, mobilya üretiminde kullandığı (XYZ) türündeki hammaddeden 5.000 m3 olduğunu, buna karşın bu hammadde türünden yasal kayıtlarındaki stok miktarının 4.000 m3 ve birim piyasa fiyatının 500 TL olduğunu tespit etmiştir. Mükellef yasal kayıtlarında 1000 m3 eksik görünen emtia stoğu için bu Kanun hükümlerinden yararlanmak istemektedir. Emtianın KDV oranı %18'dir. Bu durumda;

a. Mükellef aşağıdaki emtia stok listesini oluşturarak e-beyanname sistemi üzerinden **31 Mayıs 2023** tarihine kadar başvuru yapmalıdır.

Cinsi	Vasfı ve Özellikleri	Ölçü Birimi (Kg, Adet, m3 vb.)	Miktarı	Toplam Rayiç Bedeli	Tabi Olduğu KDV Oranı (%18-8-1)	Stok Beyan Oranı	Ödenmesi Gereken KDV
XYZ	Muhtelif mobilya hammaddesi	m3	1.000,00	500.000,00	18%	9%	45.000,00

b. Mükellef söz konusu beyanı yasal kayıtlarına aşağıdaki şekilde alacaktır.

_____ 15/5/2023 _____

150 İlk Madde Ve Malzeme 500.000 TL

191 İndirilecek KDV 45.000 TL

525 Kayda Alınan Emtia Özel Karşılık Hesabı (7440 sayılı Kanunun 6/1 md.) 500.000 TL

360 Ödenecek Vergi Ve Fonlar (Sorumlu sıfatı ile ödenecek KDV) 45.000 TL

_____ / _____

c. Mükellef tahakkuk eden 45.000 TL KDV'yi beyanname verme süresi içinde (31 Mayıs 2023 tarihine kadar) ödemelidir.

d. Mükellef 525 kodlu KAYDA ALINAN EMTİA ÖZEL KARŞILIK HESABI'ndaki tutarı istediği zaman ortaklarına dağıtılabılır. Ortaklara dağıtılan karşılık hesabı sermayenin unsuru sayılır ve hiçbir şekilde vergilendirilmez.

2) Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Fiilen Bulunmayan Bazı Kıymetlerin Kayıtlardan Çıkarılması:

Mükellefler **31 Mayıs 2023** tarihine kadar başvuru yaparak;

2.2.1. Kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan **emtialarını**, aynı nev'iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranını dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebileceklerdir. Gayrisafi kâr oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınacaktır.

2.2.2. Kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan **makine, teçhizat ve demirbaşlarını**, kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedellerini dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler.

2.2.3. Bu amaçla düzenledikleri faturalar üzerinden ödenmesi gereken **katma değer vergisi**, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenecektir.

2.2.4. Bu düzenlemeden yararlanalar için geçmişe yönelik vergi cezası ve gecikme faizi uygulanmayacaktır.

3) Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Fiilen Bulunmayan Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacaklar ile Bunlarla İlgili Diğer İşlemlerin Düzeltilmesi:

a) Kurumlar vergisi mükellefleri, **31/12/2022** tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte;

1. İşletmelerinde bulunmayan **kasa** mevcutlarını,

2. İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) **ortaklarından net alacaklarını** (ortaklardan alacaklar ile ortaklara borçlar arasındaki net alacak tutarı)

3. 31.12.2020 bilançosunda kasa ve ortaklar cari hesaplarında görünmemekle birlikte, gerçekte bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan tutarları,

31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebileceklerdir.

b) Beyan edilen tutarlar üzerinden **%3 oranında** hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde **31 Mayıs 2023** günü sonuna kadar) ödenecektir.

c) Beyan edilen tutarlar ve 3denen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir.

7740 sayılı Kanunla yapılan diğer d3zenlemeler bundan sonraki sirk3lerlerimizde ele alınmaya devam edilecektir.

İşletme kayıtlarının d3zeltilmesine ilişkin d3zenlemeleri iğeren Teblięe [bu bağlantıdan](#) ulaşılabilir.

Bu Sirk3lerimize ilişkin g3r3ř, 3neri ve sorularınızı info@narcon.com.tr'ye iletebilirsiniz.

Saygılarımızla.

NARCON YEMİNLİ MALİ MÜŐAVİRLİK A.Ő.

www.narcon.com.tr

19.3.2023